

Vlaams
Parlement

vergadering **C232**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 4 mei 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de commercialisering van EHBO (eerste hulp bij ongevallen) op school – 1941 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Vera Celis aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de 'rijdende kleuterschool' – 1893 (2016-2017)	8
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de erkenningsprocedure van NARIC (National Academic Recognition Information Centre) – 1895 (2016-2017)	12
VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitbreiding van synchroon internetonderwijs via Bednet in het volwassenenonderwijs – 1942 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de doorstroom van doctoraathouders naar de arbeidsmarkt – 1987 (2016-2017)	19

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de commercialisering van EHBO (eerste hulp bij ongevallen) op school – 1941 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, EHBO staat in de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van het secundair onderwijs, en dat ligt ons allemaal na aan het hart. In het verleden hebt u al herhaaldelijk te kennen gegeven dat u het belangrijk vindt dat jongeren mondig zijn, maar ook weerbaar en dat ze hulp kunnen bieden wanneer medemensen in nood vertoeven.

In het actieplan 'Hoog tijd voor gezONTijd' bevestigt de Vlaamse Regering bovendien het belang om in scholen te werken aan EHBO en het leren werken met automatische externe defibrillatoren (AED's).

De Vlaamse Regering wil AED-reanimatoroestellen in de middelbare scholen, maar tot vandaag zijn hiervoor onvoldoende middelen in de begroting opgenomen. In de paasvakantie hebt u voorgesteld om een proefproject uit te werken via crowdfunding. Met dat proefproject zou u nagaan hoe het aantal AED-toestellen nog kan worden opgedreven zonder dat dit voor scholen tot een extra kost leidt.

Minister, in een krant liet u optekenen dat u een beroep wilt doen op ouderraden, serviceclubs, maar ook op handelaars of bedrijven in de buurt. Als de AED-toestellen aan de buitenkant van de school kunnen worden geplaatst, kan niet alleen de school, maar ook de buurt er gebruik van maken. Dat is uiteraard een nobel streven.

U vervolgt: "We zijn overtuigd dat de medewerking groot zal zijn." U zegt ook dat daarvoor bewijs is. "Drie van de tien scholen hebben op die manier al de financiering rond. Het gaat dan ook om het redden van levens van mensen uit de eigen buurt. En" – dat is een beetje vreemd – "het is ook reclame voor de lokale middenstand, want wie betaalt, mag ook zijn naam op het toestel zetten." Dat lijkt ons nieuw in het onderwijs, en iets waar we toch zeer omzichtig mee moeten omspringen.

Minister, de Task Force EHBO volgt de evolutie van het proefproject op en rolt bij gunstige evaluatie het project verder uit in heel Vlaanderen. Het is de eerste keer dat u een commercieel initiatief initieert voor de financiering van materiaal dat noodzakelijk is voor het behalen van de eindtermen.

Op de website van het Departement Onderwijs lezen we het volgende: "Uitgebreide aandacht voor EHBO is niet voor alle scholen haalbaar. Twee lessen levensreddende handelingen met oefeningen in reanimatie en defibrillatie in het vijfde leerjaar van het secundair onderwijs en een herhaling ervan in het zesde leerjaar zijn het minimum om leerlingen die kennis en vaardigheden bij te brengen die ze nodig hebben om levens te redden. Het is van belang dat leerlingen daarbij leren hoe ze een slachtoffer moeten benaderen, wat er snel moet gebeuren, wat ze eventueel zelf al kunnen doen en wat ze zeker niet mogen doen. Veel scholen zijn al goed bezig op het vlak van EHBO. Andere ervaren nog drempels bij het organiseren van EHBO-educatie, zoals gebrek aan lesgevers, aan materiaal en aan tijd." Dus kampt het behalen van de eindterm EHBO vandaag op verschillende vlakken met een structureel probleem.

Minister, wat we willen vragen, is heel concreet. Enerzijds delen we de zorg voor het belang van de EHBO-eindterm te realiseren en daarvoor voldoende materiaal, mensen en middelen in te zetten, anderzijds zijn we bezorgd dat bepaalde

elementen van de eindtermen zouden worden gediend door commerciële belangen mee in het onderwijs te trekken. We denken dat dat een risicovol precedent is.

Minister, ziet u de financiering van materiaal in functie van het behalen van de eindtermen door middel van crowdfunding als een duurzame, structurele oplossing om de vermindering van de werkingsmiddelen te compenseren? Overweegt u eventueel nog andere commerciële initiatieven te initiëren binnen het onderwijs? Zo ja, dan is het toch belangrijk dat hiervoor een kader wordt uitgewerkt. Hebt u dat gedaan voor dit concrete proefproject? Gaat u dat desgevallend veralgemenen?

Minister, welke bijkomende initiatieven neemt u om alle drempels met betrekking tot de organisatie van EHBO-educatie, zoals een tekort aan lesgevers, materiaal en voldoende tijd om de noodzakelijke competenties alsnog te verwerven, weg te nemen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Gennez, dank u voor uw aandacht voor het thema EHBO. Vooraleer uw punctuele vragen te beantwoorden, zal ik een paar nuances aanbrengen. Het is niet nodig dat iedere school over een AED-toestel beschikt, niet in het kader van mogelijke interventies, maar ook niet in het kader van het behalen van eindtermen. Zo'n AED-toestel is niet noodzakelijk om de eindtermen te behalen.

Voor interventies is het afhankelijk van de risicoanalyse die wordt gedaan. Het kan bijvoorbeeld nuttig zijn in scholen met een grote sportinfrastructuur – met een sportterrein of een zwembad – of in scholen die hun infrastructuur aan andere organisaties ter beschikking stellen. Dan is het zeker nuttig dat ze een AED-toestel hebben.

De richtlijn voor interventies is dat het AED-toestel maximaal vijf minuten verwijderd mag zijn. Het is perfect mogelijk dat in de buurt van scholen al AED-toestellen hangen waarvan de school gebruik kan maken. Dan is de aankoop van een AED zeker niet nodig.

Scholen zijn bovendien niet verplicht om in het kader van de opleiding aan leerlingen een AED-toestel aan te kopen. Ze kunnen daarvoor perfect een beroep doen op organisaties die daarrond opleidingen organiseren. Daarvoor hebben we een inventaris opgemaakt, en die is terug te vinden op de website over EHBO op scholen. U gaat naar <http://onderwijs.vlaanderen.be/ehbo-op-school> en daar vindt u alle plaatsen waar basismateriaal te vinden is.

Scholen die wel overwegen om een toestel aan te kopen, kunnen zelf beslissen op welke wijze en bij wie ze dat doen. We hebben lang nagedacht over hoe we met het initiatief van de vzw Heartsaver zouden omgaan. Uiteindelijk hebben we toch beslist om het mee te nemen in de initiatieven die worden aangeboden. De samenwerking met de vzw Heartsaver staat onder leiding van professor Brugada, die scholen ondersteunt via crowdfunding, maar de scholen beslissen zelf of ze er al of niet aan deelnemen.

De vzw Heartsaver werkt identiek aan de aanpak in Denemarken, waar het project een zeer groot succes is. Ze zorgt niet alleen voor het AED-toestel, maar ook voor de kast waarin het AED-toestel thuishoort, het onderhoud gedurende acht jaar en indien gewenst de daarbij horende opleidingen. De vzw wordt gesteund door de Belgische Reanimatieraad, die heel goed in het oog houdt welke opleidingen en AED-toestellen er ter beschikking worden gesteld. Die vzw doet goed werk. Het is een succes in andere regio's. Vandaar dat we hebben beslist om dat aanbod mee te ondersteunen.

Scholen beslissen uiteraard autonoom met wie ze in zee gaan. Dat wordt in de gesprekken met de vzw Heartsaver ook benadrukt. De vzw wil bereiken dat de

overlevingskansen van mensen met hartfalen vergroten door voor voldoende AED-toestellen buiten de ziekenhuizen te zorgen. Dat is hun doelstelling. Het is geen onderwijsdoelstelling, maar een doelstelling om dat op veel plaatsen te hebben. Ze doet daarvoor meer dan alleen maar zorgen voor crowdfunding in scholen. De vzw is ook werkzaam in andere sectoren en werkt bijvoorbeeld ook samen in een taskforce van de federale overheid die zich buigt over AED-toestellen in België.

Mevrouw Gennez, ik beantwoord nu uw eerste twee punctuele vragen. Het gaat hier zeker niet over al het materiaal. Het gaat hier ook niet over alle scholen. Het handelt over een mogelijke piste voor scholen die eraan denken zelf een AED-toestel aan te kopen. Ze zijn daartoe niet verplicht. Het is een piste waarover ze zelf beslissen. De scholen hoeven hier geen activiteiten voor te organiseren. Het is de vzw die alles doet. Ik ben zeker niet van plan om andere dergelijke zaken in het onderwijs te initiëren. Het is ook niet nodig om daarvoor een kader uit te werken.

Wat heb ik als minister gedaan? Ik heb een actieplan EHBO opgemaakt, en ik ben de eerste die dat doet. We zijn gaan kijken naar wat er schort in al onze scholen. Het staat in de eindtermen wat je moet kennen. Wat hebben we daar vastgesteld? Er is geen tekort aan lesgevers in Vlaanderen, er is geen tekort aan ondersteunend materiaal, maar er is vooral geen overzicht. Door het bos zie je nauwelijks de bomen.

Via de website van EHBO op school hebben we de afgelopen periode heel wat ondersteunend materiaal voor de scholen ter beschikking gesteld, waarmee ze aan de slag kunnen. We hebben er presentaties op geplaatst van de recente EHBO-studiedag en die vind je ook op de website.

Mevrouw Gennez, die studiedag is, net als andere studiedagen, interessant omdat we daar een paar nieuwe en andere wetenschappelijk ondersteunende leer vormen hebben voorgesteld. Hoe kun je toch op de juiste manier leren reanimeren zonder dat je zo'n toestel hebt? Het departement heeft een app ondersteund, dat weet u wellicht, StartnHart, en die moet leraren helpen om reanimatie aan te leren in de klas. Je kunt dit perfect volgen om dat aan te leren.

Er is ook een spel 'Een adembenemende picknick' en dat wil jonge kinderen tussen 6 en 10 jaar de basistechnieken aanleren. De twee apps werden ontwikkeld in samenwerking met de KU Leuven en de Belgische Reanimatieraad – niet de VUB deze keer, mevrouw Brusseel – en ze zijn gratis beschikbaar voor smartphones en tablets.

Ik heb binnen mijn mogelijkheden en voortbouwend op expertise van de leden van de Task Force EHBO op school me maximaal ingespannen om drempels weg te werken. Het is nu aan de scholen om daar iets mee te doen. Uiteraard vergaardt de EHBO verder, dus hebben we al enkele bijstellingen gedaan. Iedereen die EHBO kan aanbieden en mensen die daarover leermiddelen produceren, zijn daarin vertegenwoordigd. We komen periodiek samen om de vinger aan de pols te houden en kijken op welke manier het ook nog beter kan.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, het stelt me enigszins gerust dat u zegt dat het de taak is van de overheid om de scholen te financieren voor het behalen van de eindtermen, en dat dit optioneel is. Ik heb nog twee bijkomende vragen. Kunt u al iets zeggen over de stand van zaken in de tien proefscholen? Op het moment dat het artikel in de media verscheen, waren er drie scholen die al een toestel hadden kunnen plaatsen. Zijn er vandaag bij gekomen?

Ik blijf vinden dat we het best behoedzaam omspringen met vormen van reclame in de omgeving van een school. We moeten daar zeer voorzichtig mee omgaan

omdat onze jongeren en kinderen al voldoende aan commerciële boodschappen worden blootgesteld buiten de schoolmuren. Een oase van commerciële rust binnen de schoolmuren en aan de schoolpoort lijkt me absoluut na te streven.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Onlangs ging het over alle voordelen van het hebben van een levensreddend AED-toestel op plaatsen waar veel mensen komen. Heel wat steden en sportclubs investeren om zulke toestellen in zwembaden, sportcentra en sporthallen te installeren. Uw en ons doel is om scholen nog meer open te stellen, met name de sportinfrastructuur, refters en cafetaria. Daarom is het misschien te overwegen om, net zoals we het zeer logisch vinden dat er bij de infrastructuur van een nieuwe school brandhaspels en rookmelders zijn, in de bouwvoorschriften van nieuwe scholen te zetten dat er niet meer kan worden gebouwd zonder dat er zo'n toestel aanwezig is op de plek waar de meeste mensen zich verzamelen, zijnde in de nabijheid van de sportinfrastructuur en/of de refter. Zo nemen we dat automatisch mee. Het is een marginale kost voor een nieuwe school, maar het is een grotere kost voor een school om nadien te investeren in zo'n toestel. Dit is maar een suggestie die ik wil meegeven.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, u weet dat dit mijn stokpaardje is. Ik blijf erbij dat we moeten inzetten op jongeren leren reanimeren. Je handen heb je altijd bij. Een AED-toestel staat ergens. Je moet ernaartoe lopen. Je weet ook niet altijd waar ze staan. We moeten daar dus zeker op blijven inzetten. Er kan worden samengewerkt met allerlei organisaties die dat in de scholen komen doen zoals het Rode Kruis en Vlaamse Kruis. Iedereen staat klaar. Er zijn voldoende lesgevers om dat te komen geven.

Ik begrijp dat scholen zich aan de buitenkant willen uitrusten met een AED-toestel. Dat is ook positief. Ik heb echter spijtig genoeg ondervonden in Beveren waar ik schepen ben, hoe agressief Heartsaver te werk gaat om bedrijven in en rond de school aan te manen om te sponsoren. Ze mogen dan acht jaar op dat AED-toestel hangen. Ik weet niet of u weet dat scholen ook nog elk jaar iets moeten betalen. Het gaat om minimum 4000 euro. Ze krijgen dan een mail dat ze al aan 1900 euro zitten. Ik maak het mee met een school in Beveren. Ze zijn bang dat ze er niet zullen geraken. Ik ben me dan als schepen beginnen moeien en heb gezegd dat we een hartveilige gemeente zijn, dat we zelf AED's hebben en het zelf zouden doen. Twee dagen later is dan plots alles rond en kan de school niet meer terug. Ik heb last met de manier waarop ze te werk gaan. Ik vind dat niet correct en heb er problemen mee.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, het is belangrijk dat er in de samenleving, in steden en gemeenten zoveel mogelijk AED-toestellen aanwezig zijn. Ik wil toch twee nuances aanbrengen. Bij mijn weten is het om de eindtermen te behalen niet noodzakelijk dat er een AED-toestel aanwezig is in de school.

Voortbouwend op de suggestie van de heer De Ro over zoveel mogelijk AED-toestellen in de samenleving, wil ik erop wijzen dat steden en gemeenten hier toch ook wel mogelijk een bijzonder grote opdracht hebben. Zijn er in alle Vlaamse gemeente- en stadhuisen AED-toestellen aanwezig? Ik weet dat u daar nu niet op kunt antwoorden. Zijn er in alle zwembaden in Vlaanderen AED-toestellen aanwezig? Zijn er in alle sporthallen AED-toestellen aanwezig? Voor een extra verplichting voor het onderwijs zou ik toch graag hebben dat het ruimer wordt bekeken en nagegaan wie er nog mee kan participeren aan deze opdracht. Steden en gemeenten hebben hierin ongetwijfeld een belangrijke rol. Ze kunnen mogelijks ook een rol spelen voor het onderwijs door bijvoorbeeld toestellen ter beschikking te stellen.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw De Meulemeester, als er agressieve praktijken zijn, gelieve dan de coördinaten van de school door te geven. We zijn zeer zorgvuldig in wat we allemaal plaatsen. De manier waarop het systeem in Denemarken werkt, is oké.

Mevrouw Gennez, er zijn richtlijnen van de Commissie Zorgvuldig Bestuur over wat kan in scholen en wat niet. Dat is natuurlijk ook mijn zorg. Als het zaken zijn die verplicht zijn, dan mag er niets op komen. Als het zaken zijn die facultatief zijn – wat hier het geval is –, dan mag je vermelding maken van sponsors als die er zijn. We zitten hier dus binnen de regels van wat kan.

Mevrouw De Meulemeester, geef de coördinaten door. Dan kan ik vragen dat iemand contact opneemt. Het is absoluut niet de bedoeling om scholen onder druk te zetten.

Ik ben mijn antwoord gestart met te zeggen dat men in de school geen AED-toestel nodig heeft, zoals de heer De Meyer ook zei. Met de Vlaamse overheid zetten we in om via de apps mogelijkheden te geven aan leerkrachten om reanimatie aan te leren. Dat is voor mij elementair.

Met een AED-toestel alleen ben je niets. Als je niet hebt geleerd om te reanimeren, dan is dat moeilijk. Ik heb het meegemaakt. Men legde het toestel voor mijn neus en zei dat ik maar moest beginnen. Er is dan een dame die uitlegt hoe je het moet doen. Als je dat pas krijgt als er iemand in nood is... Het zou moeten gaan, maar het vraagt toch enige deskundigheid. Je moet vooral weten hoe je hartmassage moet toedienen, want dat zegt die dame niet. Of die heer – ik wil niet stigmatiseren. (*Gelach*)

Je moet dus op een goede manier hartmassage kunnen toedienen of het helpt niet. Met een AED alleen ben je nog nergens. Het kan helpen om levens te redden, maar je moet de techniek wel aanleren om hartmassage toe te dienen. De app kan daarbij helpen. Er zijn heel veel mogelijkheden.

Mevrouw Gennez, ik ben het eens met uw opmerking over reclame. We proberen daar alle regels correct te volgen.

Voor mij is het cruciaal dat scholen goed weten dat je de eindtermen kunt halen zonder een toestel. Ik ben wel een grote fan van die toestellen. Als je ermee kan werken, kan het een grote hulp zijn.

Verplichting of niet, mijnheer De Ro: ik zal dat laten nagaan. De investering is ook niet zo groot. Stel dat het stadhuis vlak bij een school is, dan is het niet altijd noodzakelijk. Het kan wel worden meegenomen in de checklist en het kan zeker een meerwaarde zijn als het gaat over lokalen met gemengd gebruik. Het moet niet per se een verplichting zijn, maar het kan wel op de lijst van zaken die te overwegen zijn, worden opgenomen. Op die manier denkt iedereen er toch al eens over na. Dat is een mooi compromis tussen een verplichting en het stimuleren van een en ander.

Mevrouw Gennez, ik heb net vernomen dat voor de proefprojecten de indieningsdatum eindigt op 12 mei. Dan zullen we weten hoeveel scholen er zijn en wie we zullen selecteren. Er kunnen er tien worden geselecteerd, maar ze kunnen zich dus nog kandidaat stellen tot 12 mei.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): Minister, ik had eigenlijk niet begrepen dat scholen ook extra middelen moesten investeren. Wat mevrouw De Meulemeester zegt, is bijzonder onrustwekkend. Ik vind het goed dat u zich engageert om daar paal en perk aan te stellen. Waarschijnlijk worden de afspraken die met de vzw zijn gemaakt,

niet nageleefd. Dat zou een bijzonder gemiste kans zijn en verder tot ongerustheid nopen. Ik ben blij dat u zich engageert om dat uit te klaren.

Ik ben ook tevreden dat u zich aansluit bij het pleidooi om behoedzaam om te springen met reclame.

Ik ben ook blij dat u het behalen van de eindtermen en al het materiaal dat daarvoor noodzakelijk is, strikt ziet als overheidsfinanciering en dat eventueel bijkomende investeringen door scholen of voor scholen die los van het behalen van de eindtermen staan, eventueel via crowdfunding kunnen. Wat ons betreft, is het eerste te prefereren op het tweede, maar dat zal u niet verwonderen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Celis aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de 'rijdende kleuterschool' – 1893 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

– Koen Daniëls treedt als voorzitter op.

Vera Celis (N-VA): Minister, ik heb de mensen van de rijdende kleuterschool zelf ontmoet, want anders had ik geen weet wat het bestaan ervan. Het is zo'n bijzonder fenomeen dat het zeker de moeite is om hun voortbestaan te garanderen, en daar gaat mijn vraag over.

In 2006 ontving de vzw Carrousel voor het eerst een subsidie van de Vlaamse Regering voor de oprichting van een rijdende kleuterschool. De doelstelling van het project bestaat erin om kwaliteitsvol onderwijs te organiseren voor kleuters van kermisfamilies tijdens hun aanwezigheid op grote kermissen. De lessen van de rijdende kleuterschool vinden plaats in een goed uitgeruste aanhangwagen. In het antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 277 van 2016-2017 gaf u aan dat het project vorig schooljaar nog 25 ingeschreven kleuters kon noteren.

De organisatie spreekt zelfs over 34 aanwezige kleuters op piekmomenten. Het aantal lesdagen varieert. Op grote kermissen zoals in Antwerpen worden er 29 lesdagen georganiseerd. In Brussel kunnen de kleuters 24 lesdagen terecht voor onderricht.

De rijdende kleuterschool kan rekenen op ondersteuning vanuit het departement: een gedetacheerde kleuterleidster die het project en de woonwagens begeleidt en een subsidie van ongeveer 28.000 euro om de werking te financieren. In het antwoord op mijn schriftelijke vraag gaf u aan dat u het project in 2015 nog positief geadviseerd had en dat u verder zou inzetten op de professionalisering van het project en de inbedding in een netwerk.

Het initiatief is zeker niet onbelangrijk. Recente studies tonen aan dat een regelmatige aanwezigheid in het kleuteronderwijs de kansen op een geslaagde schoolcarrière aanzienlijk verhoogt.

De coördinatoren van het project binnen de vzw Carrousel geven nu zelf aan dat de tijd gekomen is om het project over te hevelen naar nieuwe beheerders. De uitdaging bestaat er nu in om te kijken onder welk beheer het project het beste kan vallen om de werking te garanderen. De organisatie zelf geeft aan dat er na contacten met uw administratie nog geen oplossing uit de bus is gekomen. Uiteraard bestaat hierdoor wat ongerustheid over de toekomst van het project.

Hebt u kennis genomen van de vraag van de vzw Carrousel om het project van de rijdende kleuterschool onder een nieuw beheer te plaatsen? Zo ja, kunt u aangeven welke mogelijkheden er op tafel liggen? Kunt u maatregelen nemen om de toekomst van het project te verzekeren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Celis, u hebt mijn bijzondere appreciatie voor de aandacht voor onze rijdende kleuterschool. Ik steun dat initiatief al enige tijd.

Sinds 2015 is de vzw Carrousel aangeduid om gedurende vijf schooljaren de rijdende kleuterschool te organiseren. Het is een mooi initiatief dat ervoor zorgt dat kinderen van kermisexploitanten ook naar de kleuterklas kunnen tijdens de periodes van kermis in verschillende steden. We zijn er allemaal van overtuigd dat elke dag kleuteronderwijs telt, zoals ook mijn actieplan over kleuterparticipatie stelt. Het is dus van belang om dergelijk initiatief te kunnen behouden, ook in de toekomst.

De selectiecommissie die de vzw Carrousel aanduidde als organisator van de rijdende kleuterschool, suggereerde eerder al om het bestuur te versterken. Het bestuur bestaat momenteel uit kermisexploitanten. Het is belangrijk dat de vzw hiermee aan de slag gaat: het dagelijks bestuur rust immers te veel op de schouders van een persoon. De overheid heeft zelf weinig of geen bevoegdheid om zich te mengen in de wijze waarop het bestuur van een vzw vorm krijgt. Maar de vzw zou sterker staan als het bestuur werd uitgebreid met leden die de tijd hebben om het dagelijks bestuur waar te nemen.

Idealiter borgt men binnen het bestuur verschillende soorten expertise, waaronder ook onderwijskundige visie en dit om een aantal redenen: versterken van de pedagogische didactische visie van de vzw, de inbreng van expertise rond onderwijsregelgeving, afstemming tussen de rijdende kleuterschool en de ankerscholen. In de gesprekken met de vzw heeft mijn administratie deze piste besproken.

Het versterken van de vzw is voor mij momenteel het enige denkkader. Mocht de vzw daar niet in slagen, dan zal ik uiteraard uitkijken naar een alternatief. In principe is daar nog voldoende tijd voor aangezien de subsidie aan de vzw verzekerd is tot in 2020.

De aanwezigheidscijfers van kleuters in de rijdende kleuterschool zijn elk jaar voor de kermis van Antwerpen hoog. De vzw gaf aan dat ze voor deze periode versterking nodig heeft. Ik heb dat ook toegezegd. Momenteel bekijk ik met mijn administratie of het mogelijk is om tijdens de kermis de rijdende kleuterschool te versterken met een kinderverzorgster. Dat vraagt een budget van ongeveer 10.000 euro. Dat zou al wat soelaas brengen. Het doet me ook bijzonder veel plezier dat het effectief een succes is op het vlak van aanwezigheid van kleuters.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Vera Celis (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het heel fijn dat u de bezorgdheid over de rijdende kleuterschool, zeker over het voortbestaan ervan, deelt en dat er verder wordt ingezet op de ondersteuning.

De financiële kant is één element van het verhaal. Wat ik heel duidelijk heb gehoord van de twee mensen die eigenlijk de trekkers, de schouders onder het hele verhaal zijn, is dat er een moment gekomen is dat leeftijd begint te spelen. Het engagement van die mensen is er zeker nog. De gedetacheerde leerkrachten gaan met de kermissen mee, van de ene stad naar de andere. Ik kan mij dus wel voorstellen dat dat op een bepaald moment begint te wegen. De dame die bij mij is geweest, gaf ook aan dat heel wat momenten niet kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld door de afwezigheid van de leerkracht wegens ziekte. Er moet continuïteit kunnen

zijn. Gelukkig is de kleuterparticipatie bijzonder hoog in ons land, zeker ook binnen Vlaanderen. Zoals u zelf aangeeft, is dat iets waarop we moeten inzetten. Het zijn die kleuters die de maximale aandacht moeten krijgen.

De kinderverzorgster die nog zal worden toegevoegd, is al één element. Zoals u aangaf, is er inderdaad nog wel tijd om een aantal zaken verder te bekijken. Ik kijk samen met u uit naar een structurele verankering en ook naar een verjonging van mensen die daarin de trekkende rol willen blijven spelen. De dame sprak over 34 kleuters. Dat zou een bijkomend kleuterschooltje kunnen zijn in een bepaalde gemeente. We moeten zeker bezorgd zijn over die aantallen. We moeten daarvoor continuïteit kunnen garanderen.

Ik blijf het dus zeker opvolgen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Mevrouw Celis, ik dank u voor het aanbrengen van dit thema. In mijn kabinetsverleden heb ik nogal wat dossiers moeten behandelen rond trekkende bevolking. Ik vermoed dat dat voor de huidige collega's op uw kabinet niet anders is, minister.

Het gaat over kleine groepen kinderen, in niet altijd de gemakkelijkste omstandigheden. Of het nu kinderen van bijvaarders zijn, mensen die kermissen doen of mensen die rondtrekken als levenswijze, het recht op onderwijs voor die kinderen garanderen, was in een ver verleden niet zo gemakkelijk. Maar door inspanningen van verschillende ministers, de administratie, het toenmalige rijksonderwijs en zijn opvolger het GO!, is dat toch georganiseerd voor heel wat kinderen, vaak met internaten en soms op andere manieren.

Ik heb mevrouw Celis gehoord, die het verhaal van een aantal vrijwilligers vertolkt die een verankering willen. Dan denk ik: minister, er is één inrichtende macht – die dan nog Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap heet –, die aanwezig is van De Panne tot in Lommel en van – bij wijze van spreken – Essen tot in Ukkel. Het overspant de hele Vlaamse Gemeenschap. En eigenlijk zou de overdracht van dit project, die verankering, moeten kunnen binnen dat GO!. Ik hoed mij ervoor om hier als parlamentslid over inrichters van onderwijs te spreken. Maar in dezen denk ik dat er een maatschappelijke opdracht is. En als er één inrichtende macht is waaraan de Vlaamse bevolking, het Vlaams Parlement, opdrachten kan geven of vragen, is het wel het GO!, het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, dat al ervaringen heeft met een aantal deelgroepen binnen de trekkende bevolking. En als zo'n kleuterleerkracht of kinderverzorgster de zekerheid heeft dat ze, als ze in Antwerpen zitten, een beroep kunnen doen op een school binnen dat net in de omgeving van de Sinksenfoor en, als ze in Brussel zijn, kunnen terugvallen op een school van dezelfde inrichtende macht, met hetzelfde pedagogische project dat openstaat voor iedereen, dan denk ik dat dat én voor het project, én voor de kinderen én voor de mensen die het uiteindelijk moeten doen, een hele opluchting kan zijn. Bovendien is er dan een dekkingsgraad over heel Vlaanderen.

Ik permitteer het mij om deze suggestie te doen, omdat we in het verleden ook met het toenmalige rijksonderwijs en nadien met de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs (ARGO) en het GO! daaraan toch altijd positief hebben kunnen werken, in het belang van de kinderen. Ik geef het u mee als suggestie, minister.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Wat de collega's zeggen, is juist: ook in het verleden hebben de verscheidene kabinetten en de administratie steeds aandacht gehad voor kinderen van foorreizigers en kinderen van de trekkende bevolking.

Minister, ik heb een detailvraag. Hebt u er zicht op over hoeveel kinderen het in deze populatie gaat? Is daar een evolutie, een toename, een afname? Mocht u daar niet onmiddellijk op kunnen antwoorden, kunnen we daarover uiteraard via het commissiesecretariaat verdere cijfers krijgen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor de aanvullende opmerkingen.

Mijnheer De Ro, ik kan er niet zo veel over zeggen, maar de piste die u suggereert, is een piste waarover er wordt nagedacht. Er zijn wel een paar praktische bezwaren. Een van de bezwaren is dat de kleutertjes zich dan ook in een GO!-school zouden moeten inschrijven als ankerschool. Maar dat is niet zo evident. We moeten nog door een aantal zaken.

Het allerbelangrijkste voor mij is dat het initiatief van die rijdende kleuterschool een mooie werking heeft, die absoluut moet kunnen worden voortgezet. En daarvoor sta ik garant, eender op welke wijze dat nu zal gebeuren: de vzw kan worden versterkt, het zou via het GO! kunnen enzovoort. We bekijken het allemaal. Dat is voor mij zelfs geen vraagteken waard, het moet een uitroepeteken zijn. Dat wil iedereen zelf.

Mijnheer De Meyer, ik voelde dat u dit zou vragen, want ik heb de aantallen mee. Ik kan ze u dus direct geven. Het mag natuurlijk ook via een schriftelijke vraag. *(Opmerkingen. Gelach)*

Mijnheer De Meyer, voor het schooljaar 2015-2016 gaf de rijdende kleuterschool zelf de volgende aantallen door: Leuven 5, Aalst 15, Gent 9, Kortrijk 11, Antwerpen 14, Brussel 9, Turnhout 5, Leuven 6. In totaal waren er 25 kleuters die de kleuterschool volgden in dat schooljaar. Daarom was ik wat verrast, mevrouw Celis, toen ik plots 34 hoorde. Maar goed, we moeten zien wat daar de context is, want dat strookt niet met de cijfers die wij hebben doorgekregen. Maar Antwerpen staat ongeveer aan de top, samen met Aalst. Daarom heb ik ook beslist om daarvoor in wat extra ondersteuning te voorzien. Mijnheer De Meyer, was dat een antwoord op uw vraag? *(Opmerkingen van Jos De Meyer)*

Daarover zult u een schriftelijke vraag moeten stellen. *(Opmerkingen. Gelach)*

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Vera Celis (N-VA): Minister, die 34 heb ik ook maar uit gesprek dat ik heb gevoerd met die dames. Op piekmomenten zal dat inderdaad kloppen.

Het initiatief als dusdanig vind ik formidabel, gewoon wegens het feit dat kleutertjes zo lang mogelijk – want ze moeten al zoveel jaren op een internaat zitten – en toch zeker tijdens die kleutertijd, dicht bij hun ouders kunnen blijven en samen met die ouders op tocht kunnen gaan.

Ik weet dat ze in augustus naar de kermis van Turnhout komen. Ik heb mij geëngageerd om op bezoek te gaan bij die mensen om eens live te zien hoe zo'n rijdende kleuterschool, met didactisch materiaal, met alles erop en eraan, in zijn werk gaat. Ik zal zeker niet nalaten om eens te kijken wie daar aan het werk is en hoe die naar het verhaal kijken.

Het engagement dat u hebt genomen om maximaal in te zetten op die verankering, zal ik met plezier meenemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de erkenningsprocedure van NARIC (National Academic Recognition Information Centre)
– 1895 (2016-2017)**

Voorzitter: mevrouw Caroline Gennez

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Mijn vraag betreft de erkenningsprocedures van National Academic Recognition Information Centre (NARIC). Dat ligt niet in een of ander buitenland, maar bevindt zich hier gewoon op de Albert II-laan, al doet de naam dat niet vermoeden.

Enkele buitenlandse diploma's worden automatisch erkend in Vlaanderen. Voor die diploma's moet je geen erkenningsprocedure opstarten bij NARIC, want de erkenning ligt al vast. Zo moet je bijvoorbeeld voor Nederlandse diploma's uit het voortgezet onderwijs, maar ook voor een aantal Luxemburgse, het baccalaureaat en dergelijke, geen procedure opstarten, behalve voor diploma's uit hun middelbaar beroepsonderwijs (mbo), omdat die uit vier verschillende niveaus bestaan en NARIC deze geval per geval beoordeelt.

Voor een niveau-erkenning rekent NARIC op 60 kalenderdagen om een dossier af te handelen, voor een specifieke erkenning moet de aanvrager rekenen op 120 kalenderdagen. Er is momenteel geen verkorte procedure of spoedprocedure vastgelegd, zoals bijvoorbeeld voor het aanvragen van een nieuwe identiteitskaart of paspoort, voor mensen die in het kader van een sollicitatie op zeer korte termijn een diploma moeten kunnen voorleggen. Ze kunnen dan bijvoorbeeld niet deelnemen aan bepaalde selectieproeven en lopen daardoor een aantal opportuniteiten mis.

Ik stel vast dat, in het licht van een aantal mensen die hier toekomen, mensen die de grens oversteken, de aantallen stijgen. Om aan een job te geraken, is het natuurlijk evident en belangrijk dat het diploma uit het buitenland hier kan worden erkend, ook voor hoger opgeleiden, zowel inhoudelijk als wat het niveau betreft.

Minister, kunt u werk maken van een automatische erkenning van de Nederlandse diploma's, ook uit het mbo? Zo neen, wat is het grootste struikelblok? Waarom is dat in het verleden niet gebeurd of waarom zou dat niet kunnen?

Kan er worden voorzien in een verkorte procedure of spoedprocedure voor aanvragen die op zeer korte termijn moeten worden behandeld? Zo neen, waarom kan dat niet? Wat is daarbij het struikelblok?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, u stelt een interessante vraag. We hebben al één of twee keer een vraag gekregen op het kabinet van mensen die tot een versnelde procedure willen komen. Ik geef u even de stand van zaken.

Het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de gelijkwaardigheid van Vlaamse en Nederlandse studiebewijzen voor het voltijds secundair onderwijs regelt de gelijkwaardigheid van een groot aantal Nederlandse diploma's met een overeenstemmend Vlaams diploma. De gelijkwaardigheid van diploma's uit het middelbaar beroepsonderwijs werd niet van rechtswege vastgelegd. Aangezien dit niet in de regelgeving zit, betekent dit dat de houder van een mbo-diploma sowieso het diploma ter onderzoek aan NARIC moet voorleggen.

De reden voor het niet toekennen van automatische gelijkwaardigheid was dat het Nederlandse mbo-systeem meerdere niveaus heeft en qua structuur en indeling

heel sterk afwijkt van het Vlaamse technisch secundair onderwijs (tso) en beroepssecundair onderwijs (bso). Anders dan bijvoorbeeld het hoger beroepsonderwijs, dat eenvormig is dankzij het Bologna-proces, komen de niveaus van het leerplichtonderwijs – en zeker binnen het mbo – minder eenduidig overeen. Sommige mbo-diploma's zijn absoluut gelijkwaardig met onze Vlaamse diploma's secundair onderwijs, andere niet. Een automatische werkwijze is dus minder eenvoudig te realiseren. Dat neemt niet weg dat we, in onderling overleg met de Nederlandse collega's, onderzoeken of bepaalde automatische concordanties toch mogelijk zijn. Want het lukt niet voor allemaal, maar het zou wel kunnen lukken voor een aantal.

Normaal gezien neemt een onderzoek van mbo-diploma's niet zo veel tijd in beslag, omdat die diploma's ons meestal bekend zijn en er geen bijkomende adviezen moeten worden gevraagd. Het is dus niet het meest ingewikkelde onderzoek dat moet gebeuren.

Artikel 256 van de Codex Hoger Onderwijs stelt dat "de Vlaamse Regering de voorwaarden kan bepalen voor een versnelde procedure tot de erkenning van de individuele gelijkwaardigheid." Dat artikel bestaat, er is dus een basis om dat te doen. Er is tot vandaag nog geen gebruik gemaakt van die mogelijkheid. Die procedure is ook nog niet verder uitgewerkt. Ik heb ook gevraagd hoe het komt dat een dergelijke procedure nog niet bestaat. Men heeft mij daarvoor twee redenen genoemd.

Ten eerste, NARIC-Vlaanderen ontvangt sinds 2016 een stuk meer aanvragen tot gelijkwaardigheid. Dat is een trend die zich ook in 2017 doorzet. Dat heeft niets te maken met dit dossier, maar alles met de vluchtelingen die hier zijn aangekomen en van wie velen een diploma hebben. De toename van het aantal dossiers en hun verhoogde complexiteit zet de termijnen van NARIC-Vlaanderen wel onder druk, maar ze proberen toch zo efficiënt mogelijk op alle zaken in te spelen.

Daarnaast – en dat is het belangrijkste – werkt NARIC bij de beoordeling van heel wat buitenlandse diploma's samen met adviesverleners binnen het hoger-onderwijsveld. Die adviesverleners verlenen NARIC-activiteiten de nodige expertise om een correcte beslissing te nemen over de gelijkwaardigheid van een specifiek buitenlands diploma. Dat doet men om te vermijden dat diploma's louter ambtelijk worden beoordeeld.

De vraag is waarop je dan het best werkt in deze context. Als we kijken naar de tijd die nodig is, zien we dat die toets gemiddeld één maand in beslag neemt. Kun je dat sneller maken of niet? Het zou een veel handiger piste zijn om richting per richting te bekijken of we niet tot een automatisering kunnen komen van een aantal van die richtingen. Als dat niet mogelijk is, doen we dat dan niet. Dat zou het gemakkelijkste zijn.

In de praktijk probeert NARIC-Vlaanderen in de mate van het mogelijke rekening te houden met uitzonderlijke situaties. Als bijvoorbeeld een aanvrager kan aantonen dat hij de diplomagelijkwaardigheid snel nodig heeft omdat er bijvoorbeeld een jobaanbieding is en men een bepaalde diplomavooraarde oplegt, dan kan men dat mee vermelden en probeert NARIC er soepel op in te spelen. Maar ook hier moeten er gelijke kwaliteitscriteria worden gehanteerd. Een gelijkwaardigheid is immers niet niks omdat het voor de werkgevers net dezelfde waarde heeft als het initieel gevraagde diploma. Garanties op een zeer korte doorlooptermijn moeten wel kunnen worden gegeven, maar je moet zeker zijn dat het juist is.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Over het mbo, zeker voor landen waarmee we een vlotte uitwisseling hebben en waar het voormalige herenakkoord is omgezet in een damesakkoord – en wat het in de toekomst wordt met Nederland, weten we nog niet – zijn er toch wat vragen. NARIC heeft heel wat ervaring opgebouwd. Uit die

ervaring kunnen ze ondertussen zeer goed putten om meer automatische gelijkwaardigheden mogelijk te maken. Op dat niveau zou het wel handig zijn om die lijst uit te breiden. Ik ben daarvoor vragende partij, dat NARIC onderzoekt wat we daar kunnen versnellen in de toekomst.

Minister, de versnelde procedure, ja, het artikel was me bekend, vandaar ook mijn vraag. Dat mag niet de standaardprocedure zijn. Ik deel absoluut de bekommernis dat een verhoogde snelheid er niet toe mag leiden dat je een inflatie van de kwaliteit krijgt. We moeten het wel mogelijk maken. U zegt zelf dat wie aangeeft dat het sneller moet, dat wel kan vermelden en dan gaat men daar proberen rekening mee te houden. Ik krijg ook signalen dat als men dat vermeldt, het antwoord is: neen, we hanteren first in, first out (fifo), en onze termijn is 60 of 120 kalenderdagen, dus doen we 60 of 120 kalenderdagen. Als het vroeger klaar is, hebt u het vroeger, maar we gaan u niet vroeger nemen. Dan krijg je natuurlijk een dubbel signaal.

Minister, het zou goed zijn om een versnelde procedure uit te werken, met nog altijd een appreciatie van: kunnen we versneld gaan of niet? Het lijkt me wel zinvol om dat uit te werken, want je krijgt dat niet uitgelegd aan mensen die als vluchteling op de rand staan van het invullen van een betrekking, voor wie dat dan niet lukt door een administratieve vraag waarop het antwoord is: we werken fifo. Ik wil dus vragen om die versnelde procedure uit te werken, te meer omdat NARIC – dat is absoluut een pluim voor de mensen die er werken – heel veel expertise heeft en eigenlijk goed weet aan wie ze die moeten sturen om snel een antwoord en snel zicht te krijgen op kwaliteit, op niveau, op inhoudelijke gelijkwaardigheid.

Minister, kunnen we niet nog meer automatiseren op basis van ervaring? Kunnen we die procedure toch niet uitwerken? Daar ben ik vragende partij voor.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Ook ik ben daar vragende partij voor, en ik niet alleen. Ook de SERV pleitte er in een advies van 6 oktober 2014 al voor om de procedures onder de loep te nemen en de proceduretermijn in te korten. Het gaat dan natuurlijk over de verschillende procedures die er zijn, zowel voor de specifieke erkenning van 120 kalenderdagen als de niveaugelijkheid van 60 kalenderdagen. Eigenlijk is het allemaal wat veel. Er zijn een aantal maatregelen mogelijk om de procedures aan te pakken, maar ook voor mensen die hier aankomen om sneller informatie te vinden, om sneller de bomen door het bos te zien. Daarin moeten we de onderwijsinstellingen betrekken. Voor het leerplichtonderwijs kan er wat meer worden gedaan om dat te versnellen, al is dat niet vanzelfsprekend. Het Nederlandse systeem is fundamenteel anders dan het onze. Dat het niet zo evident is, begrijp ik wel.

In 2015 hebben de Nederlanders 569 procedures opgestart. Ze zijn koploper. Voor het secundair onderwijs zijn dat 115 dossiers. Dat is heel wat. Minister, als we niet alleen met vluchtelingen worden geconfronteerd, maar met een geglobaliseerde economie en we willen de vruchten plukken van een goede arbeidsmigratie, dan hebben we er baat bij om de mensen zo snel mogelijk duidelijkheid te geven over de stand van zaken van hun diploma's en bekwaamheidsbewijzen, zodat ze aan de slag kunnen en niet onder hun niveau moeten gaan werken. Dat is een win-winsituatie, zowel voor degenen die toekomen als voor degenen die hier al zijn.

Collega De Ro geeft me net het voorbeeld – waarvoor minister Vandeurzen al is tussengekomen – dat het bijvoorbeeld goed zou zijn dat de anderstalige psychologen die aankomen uit vluchtelingengebieden maximaal kunnen worden ingezet om de anderstaligen te begeleiden. Als maatschappij hebben we er baat bij dat mensen die getraumatiseerd uit oorlogsgebied aankomen, worden begeleid. Voor Vlaamse psychologen is dat niet vanzelfsprekend. Daar kunnen we dus een win-winsituatie

realiseren. Daarom pleit ik ervoor om naar de termijnen en uiteraard naar de kwaliteit te kijken. Onze fractie doet een warme oproep om dit te realiseren.

Jos De Meyer (CD&V): De vraag om uitleg van collega Daniëls is ongetwijfeld relevant. Minister, wat nu in de codex staat in verband met het hoger onderwijs, in artikel 2, 56, is dat ook toepasselijk voor het secundair onderwijs? Of was dat uitsluitend voor het hoger onderwijs bedoeld?

Collega Brusseel spreekt over 115 studenten secundair onderwijs. Over hoeveel leerlingen gaat het voor wie het Nederlandse diploma mbo het uitgangspunt is?

De voorzitter: Dat is ongetwijfeld voer voor en schriftelijke vraag.

Jos De Meyer (CD&V): Als we een antwoord krijgen via het secretariaat, blijven we daarvan gespaard.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het aantal leerlingen moet ik bekijken. Als we dat aan het verslag kunnen aanhechten, zullen we dat zeker doen.

Er is één procedure. Je kunt de verkorte procedure maken en daar kun je het middelbaar onderwijs in meenemen. Van die verkorte procedure heb ik de problemen aangeduid. Het zou logisch zijn als we proberen een inspanning te doen om dat te automatiseren, ook al is het moeilijk om het allemaal te vergelijken. Gelijkaardige diploma's die al eens zijn goedgekeurd, dat zou automatisch moeten kunnen gaan. Misschien ben ik nu te simpel in mijn gedachten hierover. Als het gaat over de studierichting of wat je hebt gevolgd in Nederland, en je hebt een copy-paste, dan zou dat heel snel moeten kunnen gaan.

Dat is ook zo voor NARIC. In sommige omstandigheden moet dat sneller kunnen. Ik was wat verrast door die 'first in, first out', omdat men mij heeft gewezen op bijzondere omstandigheden. Je zult maar degene zijn die net voor een aanwerving staat en je moet snel die gelijkwaardigheid hebben, dan zou je ook aan werkgevers kunnen vragen om het fetisjisme wat los te laten en jongeren of mensen kansen te geven. Ik begrijp dat mensen willen weten of het een gelijkwaardige kwalificatie is, dus moet dat ook snel kunnen gaan. We nemen dit dus op met NARIC.

Ik heb niet beloofd dat ik een versnelde procedure zal maken, maar ik zal wel zien of het kan. Men zegt me dat het moeilijk is om het sneller te doen, ook door die hogeronderwijskwaliteitstoets, maar dat is in het secundair onderwijs niet van toepassing. Mijn voorkeur gaat er in de eerste plaats naar uit om, zeker voor het secundair onderwijs, meer te automatiseren.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik ben blij dat u de pistes van het automatiseren die we hebben gesuggereerd, verder gaat onderzoeken. Het kan ook een opdracht zijn om te bekijken hoe we de in de regelgeving voorziene versnelde procedure desgevallend kunnen doen. U zegt dat als u het erbij schrijft, u wel sneller wilt gaan. Als je dat op de website zet van NARIC, dan gaat iedereen erbij vermelden dat het sneller moet gaan. Daarom kun je beter een procedure hebben met ettelijke criteria zodat ook de mensen van NARIC daar op een goede manier mee kunnen omgaan, zodat er geen willekeur ontstaat, want dat willen we absoluut niet.

Mijn laatste opmerking, en zeker niet onbelangrijk voor de welzijnssector, betreft de kennis van het Nederlands. De cliënt-patiëntrelatie is hier niet onbelangrijk. Ik verwijs naar de spoedartsen waarmee we in een aantal ziekenhuizen problemen hebben. Daarvoor moeten we echt wel opletten. We moeten zorgen dat die taalvaardig

zijn, want veel medische zaken zijn heel talige zaken. Voor de mensen die naar sommige programma's op televisie kijken: in de eerstelijnszorg gaan dingen soms mis door de taal. We horen hier ook pleidooien en vaststellingen van onze Brusselse collega's. Het wordt helemaal pijnlijk als mensen contact hebben met hulpdiensten die wel het juiste diploma hebben, maar met geen mogelijkheid kunnen spreken met de mensen. Ik vraag om daar alert voor te blijven. Ik heb er nog geen klachten over gehoord, maar ik wil het wel nog eens onder de aandacht brengen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Gennez aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitbreiding van synchroon internetonderwijs via Bednet in het volwassenonderwijs – 1942 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Koen Daniëls

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, in 2007-2008 startte Bednet als proefproject om langdurig zieke kinderen via een technische onlinetoepassing toch het contact te laten behouden met hun klasgenoten en met hun vertrouwde leeromgeving. Dat is een heel nobel en mooi project, dat ondertussen toch wel is ingeburgerd in het Vlaams onderwijs, omdat het vanzelfsprekend is dat ook zieke kinderen of kinderen die revalideren na een ongeval, simultaan de gewone lessen blijven volgen en ook actief deelnemen aan het onderwijsgebeuren om op die manier geen leerachterstand op te lopen.

Sinds september 2015 is synchroon internetonderwijs voor langdurig zieke kinderen via Bednet een recht voor leerlingen uit het kleuter- en basisonderwijs en de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs. Voor de derde graad van het secundair onderwijs is het vooralsnog een gunst. In het schooljaar 2015-2016 deden in Vlaanderen 339 kinderen een beroep op Bednet. Het aantal aanvragen gaat ook in stijgende lijn.

Ondertussen is er ook een toenemende interesse vanuit het volwassenonderwijs en het hoger onderwijs om in specifieke afgeleide situaties gebruik te kunnen maken van het synchroon internetonderwijs. Een doelgroep die zeker baat heeft bij Bednet, zouden schoolverlaters zijn zonder diploma secundair die toch aanpakken in het volwassenonderwijs, eventueel ondanks hun ziekte.

Er bereikten mij een aantal getuigenissen van jongeren die schoollopen in centra voor volwassenonderwijs (CVO's) in Mechelen en Antwerpen. Ik wil er enkele gestand doen. Zo is Mieke na meerdere verlengingen het hele schooljaar 2015-2016 in opname geweest in Caritas in Melle. Ze heeft enkele modules behaald via samenwerking met de ziekenhuisschool verbonden aan het UZ van Gent, maar voor toetsen en permanente evaluaties en examens heeft ze soms nog wel problemen. Ook dit schooljaar is het niet altijd mogelijk voor Mieke om naar de lessen te komen. Ze is wel in staat, mits de nodige ondersteuning, van thuis uit te werken. Een tweede voorbeeld is dat van Sandra, die als kind al ernstige reuma had. Dat blijft nog altijd aanslepen, waardoor ze niet altijd op school geraakt. Meestal lukt het haar wel om de opdrachten van thuis uit te maken. Mocht Sandra de lessen mee kunnen volgen, zou dat voor haar een absolute meerwaarde betekenen. Dan is er nog de getuigenis van Camille, die chronisch ziek is en heel wat lessen mist. Ze is herstellende van een tweede opeenvolgende kankerbehandeling. Ze is wel in staat om van thuis uit haar achterstand te beperken, mits de nodige ondersteuning.

Minister, zo zijn er heel veel getuigenissen. U kent er ongetwijfeld ook een aantal. We hebben een nobel project, Bednet, dat al volledig geïncorporeerd is in het leerplichtonderwijs. Ik denk dat de bereidheid er zou kunnen zijn om dat uit te breiden naar het volwassenenonderwijs en, wie weet, in een volgende fase ook naar het hoger onderwijs. We zijn ons bewust van eventuele budgettaire beperkingen. Als we echter doelgroep per doelgroep zouden kunnen afbakenen, dan denk ik dat we ook in de CVO's een partner vinden om het synchroon internetonderwijs via Bednet uit te breiden. Heel veel jongeren met gezondheidsproblemen, herstellend na ongeval, met een fysieke of mentale beperking, zullen u zeer dankbaar zijn.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: We hebben hier twee weken geleden nog een interessante discussie gehad over synchroon internetonderwijs en Bednet. Dat was naar aanleiding van de vraag van mevrouw Celis. Ik zal niet alles herhalen, maar voor mij is het zeer belangrijk dat we de prioritaire doelgroep – kinderen die leerplichtonderwijs volgen – eerst moeten bereiken. We hebben nu iets meer dan vijfhonderd jongeren bereikt die ziek zijn. We zijn er stellig van overtuigd dat nog niet elke jongere die zwaar ziek is of kanker heeft, inspeelt op deze kans. Voor ons is het van belang dat we iedereen in het leerplichtonderwijs bereiken.

Wat betreft uw vraag over het volwassenenonderwijs, heb ik gisteren al een vraag gekregen van een krant. Ik heb ook een mooie foto van u en een mooi artikel gezien in de krant deze ochtend, zonder mijn antwoord. Ik lees daar dan een zuur zinnetje bij, dat ik nog niets wil zeggen. Bij dezen zeg ik toch op mijn meest vriendelijke wijze dat ik uw voorstel zeker apprecieer. De vraag is of dat noodzakelijkerwijze zulke zware budgettaire gevolgen moet hebben.

We zijn het volwassenenonderwijs aan het hervormen. We willen in de toekomst veel meer dan nu inzetten op afstandsonderwijs. Er zijn veel mensen die via afstandsonderwijs een diploma halen. Die twee doelstellingen kunnen met elkaar worden verenigd. De vraag is of je niet tegelijk met het verder uitbouwen van het afstandsonderwijs erin kunt voorzien dat mensen die in een ziektesituatie komen, mee onderwijs kunnen volgen. We zullen afstandsonderwijs en Bednet op elkaar leggen om te kijken hoe we zo snel mogelijk kunnen komen tot een oplossing voor zwaar zieke mensen die volwassenenonderwijs volgen.

Ik wil niet dat dit ten koste gaat van wat Bednet nu doet. Voor mij staat het leerplichtonderwijs voor kinderen prioritair op de agenda. Het moet mogelijk zijn om ook voor de groep van het volwassenenonderwijs tot een goede oplossing te komen op de wijze die ik net heb geschetst.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp-a): Minister, we hadden inderdaad het geluk om samen die pagina te delen met een vooral van u heel mooie foto.

Ik ben uiteraard zeer blij met uw antwoord. Uiteraard is ook voor ons het leerplichtonderwijs de prioriteit. Voor de derde graad secundair is Bednet vooralsnog een gunst en geen recht. Misschien kunnen we dat ook als recht laten inschrijven voor zieke jongeren. Voor het volwassenenonderwijs kan het een enorme meerwaarde betekenen. Ik ben er ook van overtuigd dat het afstandsonderwijs alsnog aan belang zal winnen, zeker in het hoger onderwijs. In het volwassenenonderwijs getuigt men vanuit de CVO's dat het belangrijk is dat jongeren effectief worden begeleid, dat ze nog altijd een beetje aan het handje worden genomen, gezien de soms kwetsbare situatie waarin ze vertoeven.

U geeft een belangrijk signaal omdat in bepaalde gevallen de verificateur die controle doet naar regelmatige aanwezigheid in het volwassenenonderwijs, langdurige

afwezigheid, zelfs met een doktersattest, aangrijpt om de financiering te beperken of zelfs volledig stop te zetten. Dat zou moeten worden geverifieerd vanuit uw diensten zodat dit niet gebeurt. Zowel voor de centra voor volwassenenonderwijs als voor de cursisten is het heel belangrijk dat ze niet het signaal krijgen dat de financiering vervalt als ze afwezig zijn om gegronde redenen, zoals ziekte of een ongeval.

Ik kijk uit naar de budgettaire, zij het beperkte, inspanningen die u aankondigt om Bednet als recht te doen gelden in het volledige leerplichtonderwijs en zeker ook in het volwassenenonderwijs.

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Met Bednet moeten we prioritair inzetten op het leerplichtonderwijs. De focus moet liggen op die kinderen die er recht op hebben en ervoor in aanmerking komen. Ik verwijs naar een opmerking die de vzw Fara, die zich onder meer bezighoudt met tienermoeders, nog maakte in de maand maart. Zij zegden dat dit een doelgroep is die via deze vormen van onderwijs nog niet volledig wordt bereikt. Zolang er geen volledige dekking is, moet de prioriteit liggen op het verder uitbouwen ervan.

Wat betreft de uitbreiding naar het volwassenen- en het hoger onderwijs, is de ontwikkeling van afstandsonderwijs inderdaad zeer belangrijk. Dat zit ook in stijgende lijn. Vorig academiejaar zat in het volwassenenonderwijs ongeveer 18 procent van de cursisten in modulaire systemen, waar ook afstandsonderwijs bij kwam kijken. Ik wil trouwens opmerken dat afstandsonderwijs niet hetzelfde is als afstandelijk onderwijs. Ook via afstandsonderwijs kan er heel nauwe begeleiding zijn van de cursisten. Ik spreek uit de praktijk, want ik heb daar 18 jaar ervaring mee. Bij het volwassenenonderwijs, en zeker bij het hoger onderwijs, zien we een aantal heel belangrijke evoluties. We moeten vooral langs die weg deze specifieke doelgroep bereiken. Voor Bednet moet de prioriteit sowieso op het leerplichtonderwijs liggen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik ben het eens met de aanvullende opmerkingen. De heer Cordy heeft eigenlijk nog eens extra in de verf gezet wat ik zelf had gesteld.

Mevrouw Gennez, uw opmerking over de verificateur zal ik zeker verifiëren. Het kan natuurlijk niet als iemand langdurig ziek is dat de onderwijsinstelling of de leerling worden gesanctioneerd. Geef gerust de gevallen door die u zou hebben vastgesteld.

Ik weet dat de centra voor volwassenenonderwijs zich ook voluit willen smijten in het afstandsonderwijs. Ik kan ook bevestigen wat de heer Cordy zegt: als het georganiseerd afstandsonderwijs is, dan zit er ook begeleiding bij. Als iemand langdurig ziek is, dan moet je er gewoon voor zorgen dat er een aangepaste begeleiding kan zijn, op maat en op tempo van de persoon die ziek is.

Ik leg dus de twee systemen op elkaar. We zijn het er over de partijgrenzen heen eens dat Bednet vooral is bedoeld voor kinderen in het leerplichtonderwijs. Dat betekent niet dat good practices niet kunnen worden overgenomen. Er moet worden geprobeerd om de puzzel zo gunstig mogelijk te maken voor 18-plussers die nog studeren en dergelijke moeilijkheden kennen.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, ik dank u voor de positieve benadering. We kijken uit naar de snelle introductie van Bednet en het afstandsonderwijs in het volwassenen- en hoger onderwijs.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de doorstroom van doctoraathouders naar de arbeidsmarkt – 1987 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Koen Daniëls

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, in de loop van 2016 namen enkele doctoraatsstudenten van de Letterenfaculteiten aan de Vrije Universiteit Brussel en de KU Leuven het initiatief om een interne survey te houden bij peers in de geesteswetenschappen: opleidingen taal- en letterkunde, geschiedenis, wijsbegeerte en moraalwetenschappen, archeologie, en kunstwetenschappen.

De enquête peilde naar academische en niet-academische beroepsverwachtingen van pre- en postdocs en wetenschappelijk medewerkers. Zo hopen de meeste respondenten hun carrière verder te kunnen uitbouwen als onderzoeker, al dan niet aan een universiteit. Slechts een beperkt aantal respondenten overwegen een loopbaan in bijvoorbeeld het bedrijfsleven, terwijl de perceptie ook leeft dat een doctoraat in de geesteswetenschappen een niet-academische carrière eerder belemmert.

Toch zien heel wat doctorandi en doctores zichzelf buiten de universiteit functioneren. Aan de VUB zag ongeveer de helft van de respondenten de culturele sector of de overheid als een van de potentiële carrièremogelijkheden. Voor net geen derde behoort de private sector tot de eventuele uitwegen. Ook voor de deelnemers van de KU Leuven lagen de cijfers in dezelfde lijn.

De enquêteresultaten sluiten in zekere mate aan bij eerdere bevindingen van het Expertisecentrum O&O Monitoring (ECCOM), alsook bij het advies nr. 215 van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) – een advies uit het verleden, want de VRWI is niet meer – dat eveneens wees op de verwachtingskloof waarbij te veel doctoraatsstudenten blijven hopen op een voortzetting van de academische loopbaan, dus niet altijd zeer realistisch. Hierop inspeland heeft het Vlaams Parlement op 11 januari het voorstel van resolutie betreffende de doorstroom van doctoraatsstudenten naar de arbeidsmarkt aangenomen. Hiermee werd de Vlaamse Regering aangespoord om enkele concrete initiatieven te nemen. Hoewel kleinschalig van aanpak kunnen de enquêteresultaten als illustratie worden aangehaald om te wijzen op het belang van deze resolutie.

Minister, wat is de stand van zaken? Uit de rapporten volgend op de survey aan de VUB en de KU Leuven wordt de verwachting uitgedrukt dat de doctoraatsopleidingen meer moeten inzetten op 'transferable skills'. Ook de resolutie wijst op de rol van 'Doctoral Schools'. In welke mate kunnen zij uitgedaagd worden om nog meer in te zetten op sensibiliseren, oriënteren en professionaliseren van doctoraatsstudenten richting de niet-academische arbeidsmarkt?

In welke mate kunnen promotoren aangespoord worden om hun doctoraatsstudenten te wijzen op de maatschappelijke en/of economische meerwaarde van hun onderzoek?

Werd er reeds contact genomen met de sectorfederaties wat betreft de meerwaarde van wetenschappelijk onderzoek en van doctoraatshouders voor ondernemingen?

Vond er reeds overleg plaats met de federale overheid over de fiscale mogelijkheden voor doctoraatsstudenten om zelf te ondernemen of om te participeren in een onderneming?

Uit de enquête blijkt ook dat de respondenten wel te vinden zijn voor bedrijfsstages. Die vaststelling sluit eveneens aan bij het voorstel uit de resolutie om zinvolle

stages te integreren in het doctoraatsonderzoek. Zijn hiervoor al concrete stappen genomen richting bedrijven of innovatiecentra?

Zullen de aanbevelingen uit de resolutie voldoende tegemoet kunnen komen aan de specificiteit van de 'geesteswetenschappers'?

Met de resolutie wordt de Vlaamse Regering verzocht om de evaluatie van de OJO-middelen (Omkadering van Jonge Onderzoekers) te vervroegen van 2018 naar 2017. Kunt u meer zeggen in verband met de timing?

De resolutie verwijst naar het actieplan 'Strategie voor de loopbaan van de onderzoeker', dat in de loop van 2017 wordt opgesteld. Wat zal precies in dit actieplan worden opgenomen en wat is de timing wat de opstelling en uitvoering ervan betreft?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Vooraleer ik inga op uw concrete vragen – het zijn er heel wat –, wil ik toch verduidelijken dat de doctoraatsopleiding en de doorstroom van doctorandi naar de arbeidsmarkt een gedeelde verantwoordelijkheid is van Onderwijs en Wetenschapsbeleid.

Ann Brusseel (Open Vld): Ik heb deze vragen ook ingediend bij minister Muylers. Op een bepaald niveau – dat van de secretariaten? – is blijkbaar beslist om de vraag aan u over te maken en niet aan minister Muylers.

Minister Hilde Crevits: Mijn tweede zin zal u geruststellen, mevrouw Brusseel.

Als minister van Onderwijs werk ik over dit onderwerp nauw samen met mijn collega Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport. De materie behoort namelijk grotendeels tot zijn bevoegdheid.

Er is regelmatig overleg tussen onze beide administraties, onder meer in het kader van 'Mobiliteit voor Docenten' en om het vervolg op het actieplan voor onderzoekers voor te bereiden en uit te werken.

Mevrouw Brusseel, het besluit van de Vlaamse Regering van 2013 betreffende OJO en de daaraan vanuit het beleidsdomein Economie, Werk en Innovatie gekoppelde subsidie geven de 'Doctoral Schools' de mogelijkheid om hun tweeledige werking nog verder uit te bouwen. Wat is die tweeledige werking? Enerzijds het bevorderen van wetenschappelijke topexpertise bij jonge onderzoekers en anderzijds het zorgen voor een meer algemene professionele vorming met het oog op de instroom op de niet-academische arbeidsmarkt. Men doet dat onder meer door een zeer intensieve interuniversitaire samenwerking.

Wat zijn die interuniversitaire initiatieven die men vandaag binnen het huidige kader al neemt? Er is FLAMES, Flanders Training Network for Methodology and Statistics. Er is ook f-TALES, Flemish Training Network Life Sciences. Verder is er samenwerking met het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (imec), het Vlaams Supercomputer Centrum (VSC) en iMinds in de vorm van cursussen en jaarlijkse 'summer schools'. Er zijn trainingen rond generische vaardigheden. En er is de jaarlijks terugkerende 'summer school' voor wetenschapscommunicatie.

Een deel van die OJO-middelen is specifiek bestemd voor initiatieven ter optimalisering van de aansluiting van jonge onderzoekers op de externe arbeidsmarkt. Daarvoor zijn er jobbeurzen en loopbaanevenementen, bijvoorbeeld het jaarlijkse grote interuniversitaire loopbaanevenement 'From PhD to Job Market'. Er is loopbaanbegeleiding en de oprichting van carrièrecentra. Er zijn structurele contacten en er is overleg met het bedrijfsleven en de niet-academische arbeidsmarkt. Er zijn ook initiatieven ter bevordering van valorisatie, innovatie en ondernemerschap.

Er zijn reeds bestaande mentoringtrajecten waarbij postdocs begeleid worden door een academische mentor. Daarnaast zijn er ook de mentoringtrajecten waarbij mentoren buiten het academische werkveld worden aangezocht, mensen die een doctoraat hebben geschreven en een carrière uitbouwden buiten de universiteit. In 2013 liep er ook een communicatiecampagne. Er zijn dus heel wat initiatieven die op dit ogenblik lopen.

Het kan natuurlijk altijd beter. Maar veel van wat er in de resolutie wordt aangekaart, gebeurt al.

Collega's, de werkloosheidscijfers bij gedoctoreerden zijn overigens zeer laag, lager dan bij masters en bachelors. In de OESO-landen is de tewerkstellingsgraad van doctoraathouders gemiddeld 91 procent in vergelijking met 85 procent voor bachelors en masters samen. Ook voor Vlaanderen gelden dezelfde verhoudingen.

Ten gronde moet de impact van OJO-middelen op de arbeidsmarktkansen van de doctorandi worden onderzocht. Mevrouw Brusseel, dat zal gebeuren in de evaluatie die is voorgeschreven in het besluit van de Vlaamse Regering en die moet gebeuren in 2018.

Wat uw tweede vraag betreft: dat behoort in de eerste plaats tot de autonomie van de instellingen en hun promotoren. Het ontwikkelen van een aanpak op maat voor de verschillende wetenschappelijke disciplines en sectoren, maar ook een systeemaanpak, kunnen beide zinvol zijn. In de cao IV Hoger Onderwijs wordt vermeld dat het belangrijk is dat beginnende onderzoekers op de hoogte zijn van hun loopbaanperspectieven. Veel van de initiatieven die ik net vermeldde, kunnen daarbij ook een rol spelen.

Het voorstel in de resolutie om sectorfederaties aan te sporen, wordt door de universiteiten absoluut onderschreven. Hiervoor kunnen innovatiecentra worden aangesproken. Het kabinet van minister Muylers kan hierbij hulp bieden op het vlak van contacten met het bedrijfsleven.

Mevrouw Brusseel, zoals u stelt, is er inderdaad overleg geweest met de federale overheid. Een werkgroep binnen de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) bekijkt momenteel wat de mogelijkheden zijn. Ze hebben nog geen formeel standpunt ingenomen, maar men is daar wel mee bezig.

Het is wel een delicate materie. Een doctoraatsbeurs is fiscaal voordelig – zeer voordelig zelfs –, maar daar zijn wel een aantal voorwaarden aan verbonden, zoals het verbod op nevenactiviteiten en een beperking op de bezoldigde activiteiten die men voor het begin van de beurs kon uitoefenen. Door te pleiten voor meer soepelheid, riskeert men het fiscale voordeel in zijn geheel op de helling te zetten. Doctoraatsbeurzen zijn nu trouwens beperkt in de tijd. Dat is net bedoeld om bursalen te verplichten zich volop op hun doctoraat te concentreren. Als doctorandi meer mogelijkheden hebben om zelf te ondernemen of in een onderneming te participeren, bestaat het risico dat de termijn om dat doctoraat te behalen, verlengd wordt of dat men onderweg afhaakt. We zien dat dat soms al eens gebeurt.

Het kan zeker zinvol zijn om tijdens het doctoraat een bedrijf te leren kennen en er ervaring op te doen met de daar lopende onderzoeks- en innovatietrajecten. De Baekeland-mandaten zijn daar een voorbeeld van. Die worden door het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) ondersteund via jaarlijkse competitieve oproepen. Er wordt ook voorzien in cofinanciering van de personeels- en werkingskosten die gepaard gaan met de projectuitvoering.

Wat de aanbevelingen uit de resolutie betreft, gebeurt er eigenlijk al heel wat. We proberen echt rekening te houden met de specificiteit van de verschillende wetenschappers. In 2015 waren er al initiatieven, zoals het Interuniversitaire carrière-event waarvan ik al melding heb gemaakt 'From PhD to Job Market'. In 2015 focuste dat evenement zich specifiek op doctorandi van de vijf Vlaamse universiteiten van de

humane en sociale wetenschappen. Daarnaast is er ook het Interuniversitair loopbaanevenement voor jonge onderzoekers in de Life Sciences.

U had een vraag over het vervroegen van de evaluatie van de OJO-middelen. Artikel 17 van het besluit van de Vlaamse Regering stelt dat er een doorlichting moet komen in 2018, en vervolgens vijfjaarlijks. We kunnen bespreken om dat vroeger te doen. Dat moet dan samen worden bekeken met minister Muyters. Ik zie eigenlijk geen probleem – er gebeurt veel – om het toch te doen op het geplande tijdstip. Maar het kan wat mij betreft vroeger. Er is heel wat in beweging. Er zijn heel wat lopende trajecten.

Het actieplan 'Strategie voor de loopbaan van de onderzoeker' valt volledig onder de bevoegdheid van minister Muyters. Dat actieplan zal de krijtlijnen uittekenen voor loopbaanontwikkeling van onderzoekers op lange termijn. Ik begrijp dat hij daar volop mee bezig is. Ik zal daarvoor naar hem verwijzen. Hij zal u met veel plezier antwoorden op dit onderdeel van de vragen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Ik zal dan misschien, met de informatie die ik nu gekregen heb en hetgeen eventueel nog onbeantwoord zou zijn op het vlak van wetenschapsbeleid, nog een poging doen om een vraag in te dienen, om alsnog wat details ingevuld te krijgen.

Ik dank u alvast voor uw antwoord en voor de informatie.

Het is inderdaad zo dat er al heel wat gebeurt en dat we heel wat te danken hebben aan de interuniversitaire samenwerking. Ik ben daar zeer blij om. Het is ook positief dat die tewerkstellingsgraad zo hoog is.

Wat natuurlijk een bekommernis is, van zowel de doctores, de doctorandi als van mezelf, is dat de mensen naar een plaats op de arbeidsmarkt kunnen gaan waar ze al hun troeven ten volle kunnen uitspelen en waar ze dan, zonder volledig in rendementsdenken te willen vervallen, toch ook het beste van zichzelf kunnen geven en waar dat ook benut wordt. Dat is dan de maatschappelijke meerwaarde van het doctoraat en van al de vaardigheden die ze hebben opgedaan.

We kunnen een aantal zaken doen, maar het ligt niet helemaal in onze handen om realistische verwachtingen te scheppen. Het is ook de verantwoordelijkheid van die doctores en van de universiteiten zelf om op een moment te beseffen dat niet iedereen in academische sferen kan blijven tot het einde van zijn of haar dagen. Daarover heb ik toch al goede gedachtewisselingen gevoerd, zowel met de universiteiten als met anderen.

Ik kom nog even terug op mijn vraag over het ondernemen. Ik heb begrip voor het standpunt dat bursalen zich ten volle op hun doctoraat moeten inzetten. Men heeft een beurs gekregen, dus dat doctoraat moet vooruitgaan, er mag niet mee worden getalmd. Ik denk niet dat we bang moeten zijn van het feit dat sommigen bepaalde aspecten van hun onderzoek kunnen omzetten in praktijken op het vlak van ondernemen. Het lijkt mij net een positieve zaak. Als er nu drempels zijn, zou ik die graag weggewerkt zien.

Ik snap de visie van diegenen die zeggen: 'Er is een reden waarom je een fiscale gunstmaatregel hebt.' Ik begrijp dat wel. Ik denk ook dat dat nodig is. Als we die fiscaal gunstige regeling zouden wijzigen, denk ik dat we de universiteiten daarmee pijn zouden doen en dat lijkt mij absoluut niet wenselijk. Ik denk dat ze het vandaag al moeilijk genoeg hebben om hun belangrijke opdrachten te vervullen. Maar, minister, laten we, wie in onze samenleving wil ondernemen als jonge of minder jonge doctorandus of doctoranda, alstublieft niet afremmen. En laten we

er vooral op toezien dat men eerlijk is in de aanpak, zodat er stiekem of tersluiks geen situaties ontstaan waarin het bij de ene wel kan door deeltijds te doctoreren en bij de andere niet. Dat zijn immers zaken die mij ter ore gekomen zijn en waarbij ik mijn bedenkingen heb.

Maar vooral wil ik een pleidooi houden voor openheid en vertrouwen, om wie wil ondernemen, niet af te remmen.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik wil daaraan een paar dingen toevoegen.

Mevrouw Brusseel, ik denk dat we een gedeelde bekommernis hebben, voortvloeiend uit de resolutie van 14 juni 2016, waar u zelf een van de initiatiefnemers was, maar ook collega Matthias Diependaele.

Ik wil een paar zaken onder de aandacht brengen. Er is het fiscale aspect. Iemand die een doctoraatsstudent is, heeft een gunstregime en mag bijgevoel niet bijverdienen. Momenteel zit de federale overheid – toch al enkele maanden – te wachten op het VLIR-standpunt.

Ik denk dat de betrokkenen mee aan het kijken zijn naar deze aflevering. Ik raad de VLIR aan tot bekwame spoed, zodat we dit zo snel mogelijk kunnen afwerken.

Wat de OIO-middelen betreft, daarin wordt 4 miljoen euro geïnvesteerd. Welke indicatoren zullen worden gebruikt voor die evaluatie? Hebt u daar al een zicht op? Kunt u ons daar al een inkijk in geven?

Wat de hybride doctoraten betreft, daar hebben we nog mogelijkheden. Op het moment dat er een doctoraatsonderwerp wordt aangekaart, kunnen we bekijken welke samenwerkingsmogelijkheden er zijn, economisch, met de industrie enzovoort, zodat er meer naar wordt gezocht.

Minister, het laatste punt dat ik wil aanhalen, is de valorisatie van wetenschappelijk onderzoek. We horen momenteel toch heel wat instellingen, en dan kom ik terecht bij het financieringssysteem. We moeten doctoraten hebben, maar wat doen we met die doctoraten en waartoe leiden ze? Van fundamenteel onderzoek weet je niet altijd waartoe het leidt, dus dat moeten we absoluut behouden. Aan de andere kant kunnen we ook naar de gevolgen kijken, naar wat we eraan kunnen koppelen, op welke noden we inspelen en wat we ermee kunnen doen. Op welke manier kunnen we vanuit de bevoegdheid Onderwijs wetenschappelijk onderzoek beter valoriseren, en niet het puur financiële idee van het onderzoek bekijken, dat we doctoraten willen hebben omdat dat nu eenmaal belangrijk is, en de financiering van het hoger onderwijs?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Wat de indicatoren voor de evaluatie betreft, die moeten worden uitgewerkt. Dat is gepland voor 2018, niet voor 2017. Samen met minister Muylers moeten we bekijken hoe we dat zullen doen.

Ik heb ondertussen ook wel enige praktijkervaring met doctoraten. Ik stel vast dat de universiteiten zelf en de professoren toch ook wel grote inspanningen doen om jonge doctorandi te helpen om tegelijk met het doctoraat, ook stappen in de wereld te zetten en de praktijktoets te maken. Ook al gebeurt er veel fundamenteel onderzoek, ik zie daar toch wel een kentering als ik dat vergelijk met tien jaar geleden. Toen was het: we moeten er zoveel hebben. Nu bekijken we ook hoe de waarde ervan in de toekomst kan worden verzilverd.

Voor de rest heb ik jullie opmerkingen van beide kanten meegenomen. Ik zal de manier waarop we dit in de toekomst bekijken, verder bespreken met minister Muylers.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Toen we destijds een resolutie hebben opgesteld voor de doorstroom van de doctoraathouders naar de arbeidsmarkt, dan was dat precies omdat wij bekommerd zijn voor de valorisatie. Zowel je kennis als je vaardigheden kun je valoriseren, want ze zijn specifiek. Sommige mensen beschouwen doctoraathouders als dure werknemers, maar ze hebben dan ook wel specifieke vaardigheden, talenten en kennis, ook inzake fundamenteel onderzoek.

Die valorisatie vind ik ontzettend belangrijk. Het kan best zijn dat er nog academici moeten worden overtuigd van het feit dat ze hun werk maatschappelijk moeten valoriseren, dat ze niet enkel bestaan omwille van zichzelf op de universiteit, of omwille van de universiteit zelf. Dat is zeker een belangrijk punt. Precies daarom heb ik daarnet een lans gebroken om het ondernemen in een bescheiden vorm toch zeker mogelijk te maken voor wie aan zijn doctoraat werkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.